UNIT IV

Lesson 19

చూడు వీరు ఎవరో!

SEE WHO HE IS!

శేషాద్రి : రండి రామారావుగారూ! కూర్చోండి!

రామారావు : మీ ఇల్లు చాలా బాగుందండీ! అద్దె ఎంత?

శేషాద్రి : అద్దె ఇల్లు కాదండీ! సొంత ఇల్లే!

రామారావు : అందుకే ఇంత బాగుంది.

శేషాద్రి : శారదా! ఇలారా! చూడు వీరు ఎవరో? Please come in Mr. Ramarao. Be seated!

Your house is very nice, Sir! What is the rent?

This is not a rented house. It's my own house.

That's why it is so nice.

Sarada! Come here. See who he is.

శారద : ఓ! రావూరావుగారు కదూ! నమస్కారమండీ! ఇంట్లో అందరూ

ಬ್ಗುನ್ಸ್ ರಾ?

Oh! Mr. Ramarao! *Namaskā-ram*. Is everybody at home fine.

రామారావు : ఆ! మీ పాప ఏది?

Yes. Where is your child?

శారద : గదిలో ఉంది. పాపా ఇలారా!

She is in the room. Papa!

Come here.

శేషాద్రి: శారదా! వారికి కాఫీ ఇవ్వు.

Sarada! Give him coffee.

శారద : ముందీ బిస్కెట్లు తీసుకోండి.

Please have this biscuits first.

రామారావు: ఏం పాపా! నీ పేరేమిటి?

Papa! What is your name?

శేషాద్రి: మామయ్యగారికి నీ పేరేమిటో చెప్పు!

Tell uncle what your name is.

పాప : లత.

Lata.

రామా : నువ్వు వుంచిపాపవి. కొంచెం దగ్గరికి రామ్మా! ఇక్కడికి రా! ఈ చాక్లెట్లు తీసుకో! నా దగ్గర కూర్చో. ఈ పెట్టెలో ఏముందో చూడు. You are a nice child. Come closer. Come here. Take this chocolates. Sit beside me. See what is in this packet.

శేషాద్రి : వెళ్ళమ్మా! మామయ్యగారి దగ్గరికి

Go dear! Go to uncle.

పెళ్ళు.

రామా : లతా! ఈ బొమ్మ చూడు!

బాగుందా?

Lata! Look at this doll. Is it

fine?

లత : చాలా బాగుంది. ఇది ఎవరికి?

It is very fine. For whom is this?

రామా : నీకే! తీసుకో! ఇదుగో, ఈ బిస్కెట్టు

కూడా నీకే! తిను.

It is for you! Take it. This biscuit is also for you. eat it.

పాప : నాకు బిస్కెట్టు ఒద్దు. బొమ్మ కావాలి.

బిస్కెట్టు మీరే తినండి!

I want the doll, but not the biscuit. You please have the biscuit.

రామా : నీకు బిస్కెట్లు ఎందుకొద్దన?

Why don't you have the biscuit?

పాప : నాకు ఇప్పుడు ఆకలి లేదు, అందుకు.

I am not hungry now.

శారద : కాఫీ తీసుకోండి.

Please take this coffee.

రామా : నాకు ఇంత కాఫీ వద్దు. కొంచెం అంతపెయ్యకండి. కొంచెం చాలు.

తియ్యండి. పంచదార కొంచెం కావాలి.

శేషాద్రి : మీ రవి అడ్రసు చెప్పండి. శారదా!

డైరీలో రవి అడ్రస్తు రాయి!

శారద : ఏదీ మీ డైరీ? ఇక్కడ లేదు.

శేషాద్రి : సొరుగులో ఉందేమో చూడు.

శారద : ఉంది. చెప్పండి రామారావుగారూ!

రామా : 28, పోలీసు స్టేషను వీథి, కొత్తపేట, గుంటూరు.

శేషాద్రి : శారదా! ఆ అడ్రసు కింద గీతగియ్యి. లక్ష్మీ! ఇక్కణ్ణించి కాఫీ కప్పు తియ్యి. ఆ బల్లమీద పెట్టు.

I don't want this much coffee. Please take out (reduce) a little. I want some sugar. Please don't put that much. A little is enough.

Please tell me your Ravi's address. Sarada! write Ravi's address in the diary.

Where is your diary? It is not here.

See if it is in the drawer.

Yes, it is. Mr. Ramarao, Tell me.

28, Police station street, Kottapeta, Guntur.

Sarada! Please underline that address. Lakshmi! Take away this coffee cup. Keep it on that table.

శారద : లక్ష్మీ! ఎక్కడున్నావు. తొందరగా రా! ఇప్పుడు పూలు కొయ్యకు. ముందు గులాబీ మొక్కలకు నీళ్లు పొయ్యి. తర్వాత పూలు కొయ్యి.

పాప : ఆరున్నరకు నాటకం ఉంది కదా, నాన్నగారూ! బయల్దేరండి.

శేషాది: తొందర ఎందుకు? ఇప్పుడు ఐదున్నరే! శారదా! నువ్వు గూడా బయల్దేరు! రామారావుగారూ! మీరు కూడా రండి; మంచి నాటకం. 'కన్యాశుల్మం'. Lakshmi! Where are you? Come quikly. Don't pluck the flowers now. Water that rose plants first. After that, you pluck the flowers.

You know there is a play at 6.30, father! Let's start.

Why, such a hurry? It's only 5.30 now. Sarada! You also start. Mr. Ramarao! Please join us. It's a good play. *Kanyāsulkam*.

DRILLS

a. Repetition drill.

చూడు వీరెవరో! సొరుగులో ఉందేమో చూడు. ఇదుగో ఈ పెట్టెలో ఏముందో చూడు! ఈ బిస్కెట్టు నీకే! జేబులో ఏముందో తియ్యి! నాకు ఇప్పుడు ఆకలి లేదు. పెట్టెలో ఉందేమో చూడు. మొక్కలకు నీళ్లుపొయ్యి.

b. Substitution drill

Model (ii) Model (iii)

 ఈ పెట్టెలో ఏముందో చూడు.
 ఈ బిస్కెట్టు కూడా నీకే!

 గది
 రవి

 ఈ గదిలో ఏముందో చూడు.
 ఈ బిస్కెట్టు కూడా రవికే!

 జేబు
 సుగుణ

 ఇల్లు
 గౌరి

 సంచీ
 విజయ

Model (ii) Model (iv)

చూడు, వీరు ఎవరో! ఇంత టీ అక్కర్లేదు; కొంచెం తియ్యండి. వారు పంచదార చూడు, వారు ఎవరో! ఇంత పంచదార అక్కర్లేదు; కొంచెం తియ్యండి. ఆమె కాఫీ ఆయన ఉప్మా వాళ్లు బోర్పవీటా

c. Expansion drill

 Model (i)
 నీ పేరు చెప్పు.
 (రవి)
 Model (ii)
 రవీ పూలు కొయ్యి.

 రవికి నీ పేరు చెప్పు.
 రవీ! తొందరగా పూలు కొయ్యి.

 1.
 మీ నాన్నగారి పేరు చెప్పుండి. (నేను)
 1. శర్మా! ఇలా రా!

 2.
 మీ ఊరి పేరు చెప్పు. (శర్మగారు)
 2. పాపా! ఇంటికి పెళ్ళమ్మ!

3. నీ పుస్తకం పేరు చెప్పు. (అతను) 3. ఈ పుస్తకం చదవండి.

Model (iii) నీ పుస్తకం ఇవ్వు. (రవి) రవికి నీ పుస్తకం ఇవ్వు.

- 1. పది రూపాయలు ఇవ్వండి. (ఆయన)
- 2. టీ ఇవ్వు. (మేం)
- 3. రవి గడియారం ఇవ్వు. (శర్భ)

ఏం పాపా! నీ పేరేమిటి?

- రవీ! బాగున్నావా?
- 2. శర్మా! ఇతనెవరు?
- 3. సుగుణా! ఇక్కట్లించి మీ ఇల్లు ఎంత దూరం?

d. Response drill

Model (i)

ఈ బొమ్మ ఎవరికి? (సేను) నాకు. ఈ బొమ్మ నాకు.

- ఈ పుస్తకం ఎవరికి? (మనం)
- 2. ఆ కలం ఎవరికి? (రవి)
- 3. ఈ కాఫీ ఎవరికి? (నువ్వు)

Model (ii)

శారదా! చూడు, వీరు ఎవరో! (శర్మగారు)

- ఓ! వీరు శర్మగారు కదూ! 1. సుశీలా! చూడు, ఇదేమిటో!
 - (కొత్త కలం)
- 2. రవీ! చెప్పు, ఇతనెవరో! (గోపి)
- 3. గోపి! చూడు, ఇప్పుడు టైం ఎంతో! (ఆరున్నర)

Model (iii) చూడండి, ఈ గడియారం ఎంత బాగున్నదో! (కొత్త) ఇది కొత్త గడియారం కదూ! అందుకే అంత బాగున్నది.

- 1. చూడండి, ఈ ఇల్లు ఎంత బాగుందో! (సొంత)
- 2. చూడండి, సంచీ ఎంత బాగుందో! (కొత్త)
- 3. చూడండి, ఈ పువ్వు ఎంత బాగున్నదో! (గులాబీ)

e. Transformation drill

Model (i)

రవీ! తొందరగా బయల్దేరు. రవిగారూ! తొందరగా బయల్దేరండి.

- 1. సుగుణా! మొక్కలకు నీళ్ళుపొయ్యి. B. రవిగారూ! ఈ బిస్కెట్టు తినండి.
- 2. సుశీలా! పూలు కొయ్యి.
- 3. ఈ పుస్తకంలో నా పేరు రాయి. 2. సుశీలా! పూలు కొయ్యి.

Model (ii)

రవీ! ఈ బిస్కెట్టు తిను.

- A. రవీ! ఈ బిస్కెట్టు తినకు.1.
- 1. సుగుణా! మొక్కలకు నీళ్లుపొయ్యి.
- 4. ఆ కప్పు బల్లమీద పెట్టు 3. ఈ కాయితం మీద గీతలు గియ్యి.

Model (iii)

వీరెవరో చూడు. చూడు, వీరెవరో!

- 1. రవి ఎక్కడున్నాడో చూడండి.
- 2. నీ పేరేమిటో చెప్తు.
- 3. నా పుస్తకం ఎక్కడుందో పెతుకు.

Model (iv)

- నా పుస్తకం ఎక్కడుందో చూడు.(బల్లమీద)
- నా పుస్తకం బల్లమీద ఉందేమో చూడు.
- 1. సుశీలా! గడియారం ఎక్కడుందో వెతుకు. (సొరుగులో)
- 2. రవి ఎక్కడున్నాడో చూడు. (గదిలో)
- 3. కలాలు ఎక్కడున్నాయో చూడు. (సంచీలో)

EXERCISES

a. Change the following sentences as shown in the model.

Model (i)

- ఈ పుస్తకం ఎక్కడున్నది?2. రవి గదిలో ఎవరున్నారు?అ. చూడు, ఈ పుస్తకం ఎక్కడున్నదో!3. మాష్టారుగారు ఎక్కడున్నారు?ఆ. చూడండి, ఈ పుస్తకం ఎక్కడున్నదో!4. ఆయన ఎవరు?
- 1. నా కొత్త గడియారం ఎవరి దగ్గరున్నది?
- 2. రవి గదిలో ఎవరున్నారు?

Model (ii)

చూడు, ఈ ఇల్లు ఎంత బాగున్నదో! (సొంత) 2. చూడు, ఈ బస్సు ఎంత ఇది సొంత ఇల్లు కదూ! అందుకే ఇంత బాగున్నది.

1. చూడు ఈ పుస్తకం ఎంత బాగున్నదో! 3. చూడు ఈ సినిమా ఎంత (కొత్త)

- బాగున్నదో! (ఎక్స్ పెస్)
 - బాగున్నదో! (పాత)
- **b.** Give your responses as shown in the model.

Model (i)

పుస్తకం ఎక్కడున్నదో! (సంచీలో) సంచిలో ఉన్నదేమో చూడు.

- 2. పిల్లలు ఎక్కడున్నారో! (ఇంట్లో)
- 3. కుర్పీ ఎక్కడున్నదో! (గదిలో)
- 1. కలాలు ఎక్కడున్నాయో! (సొరుగులో)
- c. Change the honorific forms into non-honorific and non-honorific into honorific in the following sentences.

- 1. రవీ! ఈ పుస్తకం శర్మకు ఇవ్వు. 3. ఈ కాయితం మీద గీతలు గియ్యండి.
- 2. సుగుణా! మొక్కలకు నీళ్ళు పొయ్యకు. 4. ఇక్కడ మీ పేరు రాయండి.

d.	Rewrite	the	following	sentences	as	directed.
----	---------	-----	-----------	-----------	----	-----------

- 1. మీరు తొందరగా ఇంటికి వెళ్లండి. (negative)
- 5. సరళా! ఆ పుస్తకం తీస్కో (negative)
- 2. రవికి ఈ పుస్తకం ఇవ్వు. (honorific)
- 6. పూలు కొయ్యకు (honorific)
- 3. మీరు ఫాను పెయ్యండి. (negative)
- 7. రేపు మా ఇంటికి రా. (negative honorific)
- 4. కమలా! ఈ పుస్తకం అక్కడ పెట్టు. (negative)
- 8. ఈ గదిలో కూర్చోకండి. (affirmative)

e. Match the following.

 A
 B

 1. మీరు కిటికీ
 కొయ్యి

- మయ కటక కట్య ()
 నువ్వు ఆ ఫాను పెయ్యి ()
- 3. ఈ కప్పులో నీళ్లు పెట్టు ()
- 4. గులాబీ పువ్వు ముయ్యండి ()
- 5. ఆ పుస్తకం ఇక్కడ పొయ్యి (

f. Produce at least 16 sentences from the following table taking one word from each column.

				పేరు	చెప్పు
నువ్వు	రవికి	ఇప్పుడు	స్	పుస్తకం	చెప్పండి
మీరు	కమలకు	రేపు	మీ	సంచీ	ఇవ్వు
					ఇవ్వండి

g. Produce at least 6 sentences from the following table.

సుగుణ		ఉందేమో	
కలం	ఎక్కడ	ఉందో	చూడు
పుస్తకం		ఉన్నాడేమో	
రవి		ఉన్నాడో	

VOCABULARY

అద్దె	'rent (n. & adj.)'	పోలీసుస్టేషన	ည် Police station
అందుకు	that is why; for	వీథి	street
	that reason	పేట	a suburb or division
ఓ!	Oh! (interj.)		of a big town/city
బిస్కెట్టు	biscuit	గీత	line
మామయ్య	meternal uncle	ಗಿಯ್ಯ	draw a line/picture
తిను	eat	<u>ಕ</u> ್ಯ	cut; pluck (v)
ఆకలి	hunger (n)	మొక్క	plant (n)
వద్దు	a variant of ఒద్దు oddu	ಶೀಯ್ಯ	pour (v)
	(L.16)	బయల్దేరు	go out; come out;
అడ్రసు	address (n)	~	set out; start (a
రీవ్	diary		journey)
ರ್ಯ	write	తొందర	hurry (n); quickness
సొరుగు	drawer of a table or box	జేబ <u>ు</u>	pocket (n)

GRAMMAR NOTES

19.1. In this lesson the following compound sentence patterns are introduced.

ఈ పెట్టెలో ఏముందో చూడు.	'See what is in this box.'
ī peṭṭelō ēmuMdō cūḍu.	
వారు ఎవరో చూడు.	'See who he is.'
vāru evarō cūḍu.	
నీ పేరేమిటో చెప్పు.	'Tell what is your name.'
nī pērēmiṭō ceppu.	
డైరీ సొరుగులో ఉందేమో చూడు	'See if the diary is in the
dairī sorugulō uMdēmō cūḍu.	drawer.'

19.1.1. Recall the use of the dubitative marker $-\dot{z}$ $-\bar{o}$ (15.1.1) and the dubitative particle $-\dot{z}$ $-\bar{e}m\bar{o}$ (15.1.2) in sentences like

```
అది ఎక్కడుందో! 'It is not known where it is!' adi ekkaḍuMdō!
అతను ఎవరో! 'It is not known who he is!' atanu evarō!
అది అక్కడ ఉందేమో! 'It might be there.' adi akkada uMdēmō!
```

The above compound sentences (15.1) are the combinations of two simple sentences - one with a dubitative element and the other an imperative sentences. Here the dubitative marker $-\& -\bar{o}$ and the dubitative particle $-\& \bar{o}$ are functioning as conjunctions.

```
ఈ పెట్టెలో ఏముంది –ఓ –చూడు \rightarrow ఈ పెట్టెలో ఏముందో చూడు. \bar{i} peṭṭelō ēmuMdi -ō -cūḍu \rightarrow \bar{i} peṭṭelō ēmundō cūḍu. \hbar పేరేమిటి –ఓ –చెప్పు \rightarrow \hbar పేరేమిటో చెప్పు. \hbar \bar{i} pērēmiṭi -ō -ceppu \hbar \bar{i} pērēmiṭi -ō -ceppu \hbar \bar{i} pērēmiṭō ceppu. \hbar \bar{i} సొరుగులో ఉంది –ఏమో –చూడు \hbar \bar{i} డైరీ సొరుగులో ఉందేమో చూడు. \hbar \bar{i} \hbar \bar{i}
```

Notice that the dubitative elements which are functioning as conjunctions are added to the sentence which is not imperative one. In other words, they are added to the interrogative sentence and the declarative sentence. The structure is as follows.

```
[(Interrogative sentence + \bar{o}) + Imperative sentence]
[(Declarative sentence + \Delta \bar{\omega}) + Imperative sentence]
```

19.1.2. A change in the order of the constituent sentences of the above mentioned compound sentences is also possible as shown below.

```
ఈ పెట్టెలో ఏముందో చూడు. \rightarrow చూడు ఈ పెట్టెలో ఏముందో! \bar{\imath} peṭṭelō ēmuMdō cūḍu. \rightarrow cūḍu \bar{\imath} peṭṭelō ēmuMdō.
```

```
వారు ఎవరో చూడు. \rightarrow చూడు వారు ఎవరో! v\bar{a}ru\ evar\bar{o}\ c\bar{u}du. \rightarrow c\bar{u}du\ v\bar{a}ru\ evar\bar{o}. ^{\circ} ^{\circ}
```

Notice from the above that the imperative sentences can occur as the constituent sentence 1 or 2.

19.1.3. It can be seen from the above compound sentences that the dubitative elements functioning as conjunctions express 'unknownness'. When the speaker says చూడు పీరెవర్! cūḍu vīrevarō 'See who he is.' the speaker does not know or pretends that he or she does not know who he is and is asking the listener to see and inform the speaker who he is. Hence the use of the verbs denoting 'inference' or 'information' or 'realizartion' such as tell, find out, see, take out etc. in the imperative sentence.

19.2. In this lesson some more verbal bases including some $\approx i$ ending ones (8.3.1) are introduced in their imperative forms. (8.2.1)

Imp.non-	Imp.pl.&	Imp.neg.	Imp. neg. pl.	Root meaning
hon-sg.	hon. sg.	non-hon.sg.	& hon. sg.	
తిను	తినండి	తినకు	తినకండి	'to eat'
tinu	tinaMdi	tinaku	tinakaMdi	
బయల్దేరు	బయల్దేరండి	బయల్దేరకు	బయల్దేరకండి	'to set off; to start
bayaldēru	bayaldēraMdi	bayaldēraku	bayaldērakaMdi	(a journey)'
పెట్టు	పెట్టండి	ె <u>ుట్ట</u> కు	పెట్టకండి	'to put'
peţţu	peṭṭaMḍi	peṭṭaku	peṭṭakaMḍi	
ಗಿಯ್ಯ	గియ్యండి	గియ్యకు	గియ్యకండి	'to draw (a line
giyyi	giyyaMḍi	giyyaku	giyyakaMḍi	or picture)'
ರ್ಯ	రాయండి	రాయకు	రాయకండి	'to write'
rāyi	rāyaMḍi	rāyaku	rāyakaMḍi	

పొయ్యకు పొయ్యకండి పొయ్యండి 'to pour' ವಾಯ್ಯ poyyaMdi poyyaku poyyakaMdi poyyi కొయ్యకు కొయ్యకండి **೯ಯ್ಯ** కొయ్యండి 'to cut; to pluck koyyaMdi koyyaku koyykaMdi (flowers/leaves etc.)' koyyi

19.3. The emphatic marker $-\hat{\omega}$ - \bar{e} (3.3), when added to a word, expresses a stress on italics word which may be equated with 'only' in English.

ఇప్పుడు ఐదున్నర. 'Now it is 5.30.' ippuḍu aidunnara. ఇప్పుడు ఐదున్నరే! 'Now it is 5.30 only.'

ippuḍu aidunnarē

రమ అక్కడ ఉంది. 'Rama is there.'

rama akkada uMdi.

రమే అక్కడ ఉంది. 'Rama only is there.'

ramē akkada uMdi.

రమ అక్కడే ఉంది. 'Rama is there only.'

rama akkadē uMdi

- **19.4.** The adverb తొందరగా $toMdarag\bar{a}$ 'quickly' is formed by adding the adverbial marker -r $-g\bar{a}$ (16.6) to the abstract noun. But the noun తొందర toMdara has two meanings 'hurry' and 'quickness'.
- **19.5.** Notice the following functions of the dative case suffix.
- **19.5.1.** It is the benefactive function (13.2.1) of the dative case suffix in the sentence

మొక్కలకు నీళ్ళు పొయ్యి. 'Water the plants.' mokkalaku (plants-to) nīḷḷu (water) poyyi (pour!)

Here the noun మొక్కలు *mokkalu* 'plants' is the recipient (of water). Recall that the dative case suffix is added to the noun denoting recipient (13.2.1.)

- **19.5.2.** In the sentence ఆయనకు నీ పేరు చెప్పు. *āyanaku nī pēru ceppu* 'Tell him your name'. ఆయన *āyana* is also the recipient recipient of information and hence the dative case suffix. (13.2.1)
- **19.5.3.** In the following sentences the function of the dative case suffix is 'purposive' (see 14.1.1. and 17.10).

ఈ బిస్కెట్టు రవికి. 'This biscuit is for Ravi.' ī biskeṭṭu raviki. ఇది ఎవరికి? 'Whom is this for?' īdi evariki?

Notice that these are verbless sentences.

19.5.4. Recall the function of the dative case suffix in expressing the possession of feelings, desires, habits and experiences as mentioned in 17.8. The following sentence is another instance of the same. (cf. 14.1.3)

నాకు ఆకలి లేదు. 'I am not hungry.' nāku ākali lēdu. to me hunger is not (there)

19.5.5. The function of the dative case suffix in the following sentence is locative i.e., location (in time). (15.6.1)

ఆరున్నరకు నాటకం ఉంది. 'There is drama at 6-30.' ārunnaraku nāṭakaM uMdi.

19.6. Recall that the dative case suffix is added to the noun functioning as <u>destination</u> (15.6.2.). But if the noun functioning as destination is not a <u>place noun</u> such as <u>house, school, garden, village</u>, office and the like, the dative case suffix -కు /-కి -ku/-ki cannot be added to the noun directly. Instead, దగ్గరి daggari dative case suffix is added. దగ్గరి daggari is the oblique base of దగ్గరి daggara.

రవి దగ్గరికి పెళ్ళు. ravi daggariki veļļu. 'Go to Ravi.' నా దగ్గరికి రా! nā daggariki rā! 'Come to me.' ఆ చెట్లు దగ్గరికి పో! ā ceṭṭu daggariki pō! 'Go to that tree.'

In the above examples, the nouns రవి ravi నేను $n\bar{e}nu$ and ఆ చెట్టు \bar{a} cettu are functioning as destinations. As such, they need the dative case suffix. But they are not place nouns. Hence దగ్గరి daggari is added to them before the dative case suffix is added. (దగ్గరి daggari is added to the oblique base. Hence దగ్గరి daggari.)

19.6.1. Notice the following sentences.

స్కూలు దగ్గరికి వెళ్లు. 'Go near the school.' skūlu daggariki veļļu. 'Go to the school.' skūluku veļļu.

When the destination noun is a place noun (స్యూలు $sk\bar{u}lu$ in the above example), it can be used with or without దగ్గరి daggari. Here దగ్గరి daggari retains its meaning 'near'. But when it is added to a non-place noun such as persons, things etc. it loses its meaning 'near' and supports the dative case suffix in its destinative function, denoting destination.